

مقدمه

آمارهای ارائه شده در این فصل در مورد فعالیت های مربوط به مخابرات و صدا و سیما و پست می باشد که در زیر به تاریخچه مختصری از تهیهی آمارها در هر یک از زمینه های یاد شده اشاره می شود.

مخابرات

آمارهای مربوط به مخابرات توسط اداره کل مخابرات استان به روش ثبیتی تولید می شود، با توجه به اینکه اطلاعات مربوط به تلفن همراه از سوی شرکت ارتباطات سیار استان اعلام نمی شود ستون مربوطه فاقد اطلاعات می باشد.

پست

آمارهای مربوط به پست که از سال ۱۳۳۷ توسط ادارات ذیربط به روش ثبیتی تولید می شود، توسط مرکز آمار ایران گردآوری و از سال ۱۳۴۵ در سالنامه آماری کشور منتشر شده است.

تعاریف مفاهیم

کانال: مسیری که یک سیگنال مخابراتی با حداقل (NOISE) (جهت تأمین ارتباط)، بتواند در آن حرکت کند.

تلفن منصوبه: تلفنی است که تجهیزات لازم آن، نصب گردیده ولی هنوز به مشترک واگذار نشده است.

تلفن مشغول به کار: تلفنی است که به نام و در اختیار مشترک می باشد و مشترک می تواند به وسیله آن، ارتباط تلفنی برقرار کند.

نقاط روستایی دارای ارتباط تلفنی: روستاهایی هستند که از طریق دفاتر مخابراتی، امکان دسترسی به شبکه مخابراتی کل کشور را دارند.

تلفن همراه: وسیله ای است که تمام امکانات و قابلیت های یک تلفن دیجیتال معمولی را بدون وابستگی به مکانی ثابت، به شکل متحرک و یا سیار ارائه می دهد.

فرستنده اصلی: مجموعه دستگاه ها و تجهیزاتی است که برنامه های رادیویی و یا تلویزیونی را به صورت سیگنال صدا یا صدا و تصویر دریافت می کند و پس از تقویت، منطقه موردنظر

را روی یکی از فرکانس‌ها و کانال‌های تنظیم شده، تحت پوشش قرار می‌دهد.

ایستگاه: محل جغرافیایی استقرار فرستنده اصلی است.

واحد پستی: به مکان‌هایی گفته می‌شود که در آن خدمات پستی عرضه و یا عملیات پستی انجام می‌شود. واحدهای پستی بر حسب موقعیت جغرافیایی محل استقرار یا زیر نظر واحد پستی دیگری قرار دارد و یا به‌طور مستقیم زیر نظر واحدهای اجرایی پستی که فعالیت عمده آن خدمات اداری و پشتیبانی است، فعالیت می‌کند.

اداره کل یا اداره پست: واحد پستی اصلی مستقر در مرکز استان یا شهرستان و یا یکی از مناطق پستی شهر تهران است که در آن، تمامی خدمات و عملیات پستی انجام می‌گیرد.

دفتر پست شهری: واحد پستی است که در تمامی نقاط شهری وجود دارد و عملیات مربوط به قبول مرسولات، آماده‌سازی، ارسال و توزیع آن و نیز فروش اوراق بهادار پستی را انجام می‌دهد.

نمایندگی پستی: در نقاط روستایی یا حاشیه شهرها که تأسیس واحد پستی رسمی از نظر اقتصادی مقرون به صرفه نیست، "نمایندگی پستی" ایجاد می‌شود. این نوع واحدها در ارتباط با قبول و توزیع مراسلات عادی و سفارشی فعالیت می‌کند. اداره امور این نوع واحدها، طبق قرارداد به یکی از افراد مورد اعتماد محلی (به‌طور معمول کسبه) محول می‌شود.

دفتر پست روستایی: در برخی از نقاط روستایی که شرایط لازم برای عرضه خدمات پستی وجود دارد، واحدهایی به نام "دفتر پست روستایی" دایر می‌شود که به‌طور معمول، تعدادی از روستاهای همجوار را تحت پوشش خود دارد. در این واحدها، عملیات مربوط به قبول مرسولات، آماده‌سازی، ارسال و توزیع آن و نیز فروش اوراق بهادار پستی انجام می‌گیرد.

دفتر پست و مخابرات: در تعدادی از واحدهای پستی یا مخابراتی مورد بهره‌برداری در حاشیه شهرها و یا مناطق روستایی، خدمات پستی و یا مخابراتی به‌طور توأم تحت تصدی یک نفر با مدیریت شرکت پست ارائه می‌گردد که این واحدها دفتر پست و مخابرات نامیده می‌شود.

آژانس شهری: واحد پستی غیر دولتی است که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی به موجب قرارداد منعقد شده بین آنان با شرکت پست جمهوری اسلامی ایران، برای ارائه خدمات قبول مرسولات پستی در شهرها دایر می‌شود.

صندوق پستی: صندوق پستی، کوچکترین واحد پستی که بر حسب مورد در معابر عمومی (اعم از شهرها و روستاها)، نصب می‌گردد و استفاده‌کنندگان از خدمات پستی، مرسولات عادی خود را پس از الصاق تمبر برای ارسال توسط پست، به داخل آن می‌اندازند.

دفتر پیشخوان دولت: این دفتر با هدف تسریع و تسهیل در ارائه خدمات دولتی و عمومی غیردولتی ایجاد شده است و علاوه بر ارائه خدمات پستی با ارائه خدمات الکترونیکی، پیشخوان فیزیکی دستگاه‌های دولتی را به محل کار و زندگی مردم نزدیک تر می‌سازد.

مرسوله پستی: هر آنچه به صورت فیزیکی قابل ارسال باشد حاوی مکتوبات شخصی، اسناد و مدارک اعم از نوشته‌های چاپی، دست نوشته‌ها، کالا، اشیاء، اوراق و حواله جات مالی، ابلاغیه و اطلاعیه که دارای نشانی فرستنده و گیرنده باشد و نشانی بر روی لفاف مرسوله درج شده باشد.

مطبوعات پستی: اوراق چاپی است که به صورت کتاب، روزنامه، مجله و نشریه، انتشار می‌یابد و به‌طور در باز در ابعاد مختلف تحویل پست می‌شود و نسبت به سایر مرسولات، نرخ پستی کمتری در مورد آن اعمال می‌شود.

بسته‌های کوچک: عبارت از هرگونه کالا و اطلاعات ضبط شده، نوارهای مغناطیسی، فیلم ظاهر شده یا خام، هدایا و سوغات به‌صورت بسته‌های حداکثر تا ۲ کیلوگرم است. این‌گونه مرسولات معمولاً به‌صورت سفارشی، بیمه یا اکسپرس پذیرفته و ارسال می‌شود.

اینترنت: شبکه کامپیوتری عمومی جهانی که این شبکه، دسترسی به تعدادی از خدمات ارتباطی مانند وب جهانی، پست الکترونیکی، اخبار، اطلاعات، داده‌ها، رسانه و غیره را فراهم می‌آورد.

خانوارهای دارای رایانه: تعداد خانوارهای دارای رایانه بر اساس آمارگیری به دست می‌آید. در تعریف این شاخص، منظور از رایانه، کامپیوتر رومیزی، لپ‌تاپ، تبلت و رایانه‌های کوچک جیبی مانند PDA است. در این تعریف تلفن همراه لحاظ نمی‌گردد.

خانوارهای با دسترسی به اینترنت در محل سکونت: خانوارهایی که دسترسی به اینترنت در خانه برایشان فراهم است. در این تعریف، دسترسی به سرویس‌های اینترنت از هر ابزاری مد نظر است. این ابزار می‌تواند کامپیوتر، تلفن همراه،

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۶ تعداد تلفن منصوبه در استان بیش از ۸/۵ میلیون مشترک بوده که از این تعداد ۹۵/۸ درصد تلفن منصوبه شهری و ۴/۲ درصد تلفن منصوبه روستایی می باشد.

در همین سال تعداد تلفن مشغول به کار در استان بیش از ۷/۳ میلیون مشترک بوده است، ۹۷/۲ درصد مشغول به کار شهری و ۲/۸ درصد مشغول به کار روستایی می باشد. در سال ۱۳۹۶ بیش از ۸۳/۸ میلیون مرسوله پستی صادر شده درون استانی و بیش از ۸۰/۱ میلیون مرسوله پستی صادر شده برون استانی و بیش از ۲۶۱ هزار مرسوله صادر شده به مقصد خارج از کشور وجود داشته است.

ماشین های بازی یا تلویزیون های دارای دسترسی به اینترنت (IP_TV) و غیره باشد. دسترسی می تواند از طریق شبکه ثابت یا سیار باشد.

جمعیت استفاده کننده از رایانه: جمعیتی که از رایانه شخصی در مکان های مختلف برای مثال، خانه، مدرسه و محل کار استفاده می کنند.

جمعیت کاربران اینترنت: این شاخص اشاره به تعداد کاربران اینترنت دارد. در این تعریف کاربر اینترنت کسی است که از هر ابزاری در سه ماه گذشته از اینترنت استفاده کرده است (این تعریف بر اساس آخرین ابلاغیه اتحادیه جهانی ارتباطات درج شده است).